

Huvudman

Herrljunga kommun
herrljunga.kommun@herrljunga.se

Beslut

Datum 2025-12-18

Dnr SI 2023:6865

Sida 1 (28)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Altorpskolan AC i Herrljunga kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 13 februari 2025

Beslutet i korthet

Skolinspektionens tillsyn av Altorpskolan AC visar att det finns omfattande brister i flera centrala delar av verksamheten som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Det handlar om brister i arbetet med särskilt stöd vad gäller att utreda elevers behov av särskilt stöd, att utarbeta åtgärdsprogram eller fatta beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram efter utredning liksom att fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång samt utvärdering av åtgärdsprogram. Därutöver handlar det om brister i arbetet med att utreda och åtgärda elevers upprepade eller längre frånvaro samt att utreda anmälningar om kränkande behandling och vidta åtgärder för att förhindra framtida kränkande behandling. Motsvarande eller liknande brister inom dessa centrala områden har tidigare konstaterats vid verksamheten på Altorpskolan AC och bristerna har pågått under lång tid.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Herrljunga kommun att vid vite av 1,5 miljoner kronor senast **tisdag den 31 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram, frånvaro och kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Herrljunga kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Herrljunga kommun ska vidta följande åtgärder*Särskilt stöd och åtgärdsprogram*

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, eller den rektorn har delegerat till, ska rektorn starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Detta gäller även anmälningar som redan har inkommit, men där utredning ännu inte har påbörjats. Utredning om särskilt stöd ska även startas för elever som, på annat sätt än genom anmälan, har identifierats vara i behov av en utredning av särskilt stöd. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning startat för respektive elev och även datum när den färdigställts, om utredningen avslutats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
2. Se till att rektorn för varje avslutad utredning om elevs behov av särskilt stöd utarbetar och beslutar om åtgärdsprogram alternativt beslutar om att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera antalet utredningar och vilket beslut respektive utredning resulterat i. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
3. Om det av en utredning av elevs behov av särskilt stöd framgår att eleven är i behov av sådant stöd i form av placering i särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång, ska rektorn se till att upprätta ett åtgärdsprogram för eleven och fatta beslut om att eleven ska ha placering i särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång. Rektorn ska dokumentera antalet elever som har särskilt stöd i form av placering i särskild undervisningsgrupp (i LIUN respektive SPED) och/eller anpassad studiegång, datum för genomförd utredning för respektive elev, datum för åtgärdsprogram för respektive elev samt datum för beslut om placering i särskild undervisningsgrupp respektive anpassad studiegång. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7, 9, 11 och 12 §§ skollagen).
4. Upphör med att besluta om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång för elever som inte har ett åtgärdsprogram och en

utredning av elevens behov av särskilt stöd som påvisar behov av en sådan stödåtgärd (3 kap. 7, 9, 11 och 12 §§ skollagen).

5. Rektorn ska se till att samtliga åtgärdsprogram följs upp och utvärderas i enlighet med vad som framgår av åtgärdsprogrammen. Rektorn ska dokumentera vilka åtgärdsprogram som har följts upp och utvärderats och om det resulterat i att åtgärdsprogrammet ska avslutas eller att ett nytt åtgärdsprogram utarbetats och beslutats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 § skollagen).

Frånvaro

6. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 30 januari 2026 informera lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om vad som gäller vid elevs frånvaro, när en utredning ska startas samt att en frånvaroutredning ska ske skyndsamt. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 a § skollagen och 7 kap. 19 a § skollagen).
7. Se till att rektorn startar frånvaroutredningar för samtliga elever som skolenheten har identifierat har upprepad eller längre frånvaro och där en sådan utredning inte påbörjats. I det fall utredningarna visar att specifika åtgärder behöver vidtas för att komma till rätta med elevernas frånvaro ska dessa åtgärder också genomföras. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som påbörjats och hur många av dem som avslutats och vilka eventuella åtgärder de resulterat i. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen).
8. Se till att rektorn färdigställer de frånvaroutredningar som påbörjats, men som inte färdigställts. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. I det fall utredningarna visar att specifika åtgärder behöver vidtas för att komma tillrätta med elevernas frånvaro ska dessa åtgärder också genomföras. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som färdigställts och vilka eventuella åtgärder de resulterat i. Denna dokumentation ska ges

in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 19 a § skollagen)

Kränkande behandling

9. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 30 januari 2026 informera lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om utredning av anmälningar om kränkande behandling och att en sådan utredning ska ske skyndsamt samt när och hur åtgärder ska vidtas för att förhindra framtida kränkande behandling. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 a § och 6 kap. 10 § skollagen).
10. Se till att samtliga anmälningar om kränkande behandling som inkommer, liksom de som redan inkommit, till rektorn/huvudmannen utreds. I de fall utredning utmynnar i en konstaterad kränkning, vidtas åtgärder för att förhindra framtida kränkande behandling. Huvudmannen ska dokumentera när anmälan skett, när utredningarna påbörjats och även ange de som avslutats, vad utredningarna resulterat i samt vilka åtgärder som vidtagits. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (6 kap. 10 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6865) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde, utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, under höstterminen 2023 en tillsyn av Altorpskolan AC, som är en grundskola med årskurserna 7-9 i Herrljunga kommun. I tillsynen, som innefattade besök vid skolenheten, kontrollerades om verksamheten vid Altorpskolan AC följde gällande bestämmelser om garanterad undervisningstid, extra studietid, särskilt stöd och

åtgärdsprogram, arbetet med kränkande behandling, arbetet med trygghet och studiero, frånvaro samt modersmålsundervisning.

Vid tillsynen konstaterades brister i flera delar av verksamheten och Skolinspektionen beslutade därför den 7 mars 2024 att förelägga Herrljunga kommun att senast den 14 juni 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, extra studietid, anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd, åtgärdsprogram samt arbetet med kränkande behandling. Vidare tilldelade Skolinspektionen Herrljunga kommun en anmärkning avseende brister i arbetet med att utreda och åtgärda elevers frånvaro samt anmäla till huvudmannen att en frånvaroutredning har inletts.

Första uppföljningen i ärendet

Herrljunga kommun inkom den 14 juni 2024 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Som en del av uppföljningen i ärendet genomförde Skolinspektionen den 22 och 23 oktober 2024 ett besök vid skolenheten. Intervjuer genomfördes med lärare, personal i elevhälsan samt rektorn. Vidare granskades även dokumentation i form av betygskatalog, utredningar om elevers behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram, frånvarostatistik och ärenden om kränkande behandling.

Vid uppföljningen konstaterades att många av bristerna kvarstod och det konstaterades även några nya brister i verksamheten. Den 13 februari 2025 beslutade Skolinspektionen att på nytt förelägga Herrljunga kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram, arbetet med att utreda elevers frånvaro samt arbetet med kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna skulle senast den 22 augusti 2025 skriftligen ha redovisats till Skolinspektionen.

Nuvarande uppföljning i ärendet

Herrljunga kommun inkom den 21 augusti 2025 med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har därefter begärt kompletterande information från huvudmannen den 5 september 2025, vilket huvudmannen inkom med den 15 september 2025.

Som en del av uppföljningen genomförde Skolinspektionen den 24 september 2025 ett oanmält besök vid skolenheten. Vid besöket begärdes ytterligare dokumentation från huvudmannen, bland annat utredningar om särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram, frånvaroutredningar och utredningar om kränkande behandling. Vid besöket genomfördes även lektionsbesök och samtal med lärare som undervisar i särskild

undervisningsgrupp. Den 2 oktober 2025 genomfördes digitala intervjuer med representanter för elevhälsan och med rektorn. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Herrljunga kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut den 7 mars 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd när det gällde anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd samt i arbetet med att utvärdera åtgärdsprogram. Skolinspektionens utredning visade att det inte stod klart för lärare att de ska göra en anmälan till rektorn om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Utredningar om elevers behov av särskilt stöd hade heller inte genomförts trots att ett mycket stort antal elever hade F i betyg eller "streck" (dvs. inget betyg pga. frånvaro). Vidare hade de åtgärdsprogram som rektorn beslutat om inte föregåtts av en utredning av elevens behov av särskilt stöd, trots att eleverna ifråga hade ingripande stödåtgärder såsom enskild undervisning, placering i särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång. Slutligen visade Skolinspektionens utredning att nämnda åtgärdsprogram inte hade utvärderats.

I Skolinspektionens uppföljningsbeslut den 13 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att det fortsatt fanns brister i arbetet med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visade bland annat att alla elevers behov av särskilt stöd inte utreds, trots att lärare har anmält till rektorn att eleverna trots extra anpassningar riskerar att inte nå betygskriterierna. Skolinspektionen konstaterade att en stor andel av eleverna på skolan inte når de betygskriterier som minst ska uppnås. Det framgick även att det fortfarande förekom att åtgärdsprogram upprättades utan att elevens behov av särskilt stöd först utretts. Uppföljningen visade vidare att rektorn inte fattade beslut om nya åtgärdsprogram efter att elevers åtgärdsprogram utvärderats. De aktuella eleverna, som hade undervisning i särskild undervisningsgrupp, fortsatte att ges undervisning i särskild undervisningsgrupp efter utvärderingen, men hade alltså inte aktuella åtgärdsprogram och eleverna och deras vårdnadshavare hade därmed inte heller getts möjlighet att överklaga beslutet.

Nuvarande uppföljning

Av nationell statistik framgår att 46 procent av eleverna i årskurs 9 på skolenheten inte uppfyllde betygskriterierna som minst ska uppnås i samtliga ämnen under läsåret 2024/25. Läsåret 2023/24 uppfyllde 53,5 procent av eleverna i årskurs 9 inte betygskriterierna som minst ska uppnås i alla ämnen.

Av betygssammanställning från vårterminen 2025 framgår att en stor andel av eleverna har F i minst ett ämne. I dåvarande årskurs 9 hade 24 av 52 elever betyget F i minst ett ämne. Sex elever hade inte godkänt betyg i något ämne. I dåvarande årskurs 8 (nuvarande årskurs 9) hade 31 av 55 elever F i minst ett ämne. Tre elever hade inte godkänt betyg i något ämne.

Utredning av elevers behov av särskilt stöd

I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av Skolinspektionens beslut den 13 februari 2025 anges att utredningar av elevens behov av särskilt stöd har påbörjats för *samtliga* elever som har anmälts till rektorn under perioden 7 mars – 10 juni 2024 och under perioden 13 februari – 13 juni 2025.¹ Av redovisningen framgår att 33 elever anmälde under perioden 7 mars – 10 juni 2024 och att 15 elever anmälde under perioden 13 februari – 13 juni 2025. Enligt huvudmannen har också samtliga utredningar utom tre avslutats och beslut om att upprätta åtgärdsprogram alternativt att inte upprätta åtgärdsprogram har fattats.

¹ Jämför punkt 1 och 2 i Skolinspektionens föreläggande i beslutet den 13 februari 2025.

Vid Skolinspektionens oanmälda besök begärde myndigheten att få ta del av *samtliga* genomförda utredningar om särskilt stöd. Utredningar avseende 18 elever mottogs då och huvudmannen har i samband med kommunicering av tjänsteanteckningen inkommit med utredningar avseende ytterligare fem elever. Totalt har Skolinspektionen alltså tagit del av 23 utredningar.

Skolinspektionen har jämfört huvudmannens sammanställningar av elever som anmälts till rektorn under angivna perioder med de utredningar om särskilt stöd som har getts in till Skolinspektionen. Avseende de 33 elever som anmälts till rektorn **under perioden 7 mars – 10 juni 2024** har 23 elever färdigställda utredningar avseende sitt behov av särskilt stöd (det är dessa utredningar som getts in av skolan/huvudmannen, jfr föregående stycke). Elevhälsan och rektorn uppger i intervju att utredningar om särskilt stöd avseende ytterligare sex elever som anmälts under aktuell tidsperiod har genomförts; fem av dessa utredningar avser elever som läsåret 2024/25 gick i årskurs 9 och en avser en elev som nu går i årskurs 9. Skolinspektionen har inte tagit del av dessa utredningar. För tre av de 33 elever som anmälts till rektorn under aktuell tidsperiod har någon utredning om särskilt stöd inte kunnat presenteras, och inte heller framkommer vid intervju med rektor och elevhälsa att någon utredning om särskilt stöd genomförts för dessa elever. Av de sammanlagt 33 elever som anmälts under aktuell tidsperiod gick 15 elever i årskurs 9 läsåret 2024/25 och en elev tillhör en annan skolform. Bland dessa 15 elever finns de tre nyssnämnda elever som inte utretts avseende behov av särskilt stöd. Rektorn bekräftar att de tre eleverna inte har utretts.

Under perioden 13 februari – 13 juni 2025 har 15 elever anmälts till rektorn för behov av utredning av särskilt stöd. Som framgår ovan anges det i huvudmannens redovisning att utredningar om särskilt stöd påbörjats för samtliga elever som anmälts till rektorn under aktuell tidsperiod. Av huvudmannens redovisning och sammanställning framgår exempelvis att utredningar av tre elevers behov av särskilt stöd ska ha påbörjats i mars-april 2025. Att utredningar avseende dessa tre elever påbörjats i mars-april 2025 motsägs dock av vad huvudmannen uppger i en komplettering till Skolinspektionen den 15 september 2025. I denna komplettering uppger huvudmannen att utredningar avseende de tre eleverna inte har hunnit påbörjas under vårterminen 2025 (trots att en extra specialpedagog tagits in under terminen), men att utredningar avseende aktuella tre elever har påbörjats under höstterminen 2025. I intervju med representanter för elevhälsan och rektorn i början av oktober 2025 framgår dock att en utredning av särskilt stöd endast har påbörjats för en av dessa tre elever. Avseende en annan av de 15 elever som finns med i huvudmannens sammanställning av anmälda elever, uppger rektorn att eleven numera når betygsgränserna och att eleven därför inte är i behov av en utredning.

Resterande elva elever som anmälts till rektorn under aktuell tidsperiod är enligt representanter för elevhälsan och rektorn utredda. Skolinspektionen har dock inte fått ta del av utredningar avseende någon av dessa elva elever, trots att Skolinspektionen begärt att få ta del av samtliga genomförda utredningar om särskilt stöd.

Av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det finns en lista över elever som ska utredas för särskilt stöd. Representanter för elevhälsan uppger att listan upprättades innan sommarlovet 2025. På listan finns enligt elevhälsans representanter tolv elever, varav tre elever är elever som anmälades för utredning under perioden 13 februari – 13 juni 2025 enligt föregående stycke. Det innebär att nio elever (på här aktuell lista om tolv elever) inte är med på den av huvudmannen ingivna sammanställningen i redovisningen över elever som anmälts under aktuell period 2025. Representanter för elevhälsan uppger att flera elever på listan identifierats innan sommarlovet och att några har tillkommit under höstterminen 2025. Utredning av elevens behov av särskilt stöd har påbörjats för en av de nio eleverna, enligt representanter för elevhälsan. För resterande åtta elever har inte någon utredning påbörjats enligt representanter för elevhälsan vid Skolinspektionens intervju i oktober 2025.

Beslut om åtgärdsprogram efter utredning

I huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder anges att rektorn har tagit ställning till om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte efter avslutad utredning om särskilt stöd.

Skolinspektionen har som beskrivits ovan tagit del av genomförda utredningar om elevers behov av särskilt stöd för elever som anmälades under **perioden 7 mars - 10 juni 2024**, det rör sig om sammanlagt 23 utredningar. I 14 utredningar bedöms eleven vara i behov av särskilt stöd. Avseende sex av dessa elever har åtgärdsprogram upprättats. Avseende återstående åtta elever, där utredningen alltså landat i bedömningen att eleverna är i behov av särskilt stöd, har rektorn inte beslutat om att upprätta åtgärdsprogram. Aktuella utredningar har avslutats under perioden 29 april – 2 juni 2025. Tre av de åtta eleverna går inte längre kvar på skolenheten; en har flyttat och två har avslutat årskurs 9. Rektorn bekräftar att åtgärdsprogram saknas för de fem kvarvarande eleverna och säger att sådana ska upprättas. Anledningen att åtgärdsprogram inte upprättats är, enligt rektorn, att det inte har hunnits med. Av betygssammanställning framgår att de aktuella eleverna saknar godkända betyg i flera ämnen, mellan tre och 13 ämnen beroende på elev. Rektorn uppger i intervju att de fem eleverna får särskilt stöd i svenska, matematik

och engelska genom att en extra lärare närvarar i klassrummet under dessa lektioner. Eleverna erbjuds inte särskilt stöd i övriga ämnen enligt rektorn.

Som nyss nämnts bedömdes 14 elever av 23 vara i behov av särskilt stöd i de 23 utredningar som Skolinspektionen tagit del av. Av resterande nio utredningar framgår att eleverna *inte* är i behov av särskilt stöd. Huvudmannen har inkommit med rektorns beslut att inte upprätta åtgärdsprogram för fem av dessa nio elever. Tre av de nio eleverna har utredningar som avslutades i september – oktober 2024 och avseende dessa har rektorn beslutat om att inte upprätta åtgärdsprogram för en elev. Beslutet att inte upprätta åtgärdsprogram fattades av rektorn den 2 juni 2025. Två elever av de nio har utredningar som var klara i mars och juni 2025, men såvitt framkommit har rektorn inte fattat beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för någon av dessa elever. För resterande fyra elever har utredningen avslutats den 2 juni 2025. Rektorn har för samtliga dessa fyra elever fattat beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Sammanfattningsvis har huvudmannen inte inkommit med beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för fyra av nio elever där utredningen visat att eleven inte är i behov av särskilt stöd: två elever där utredningarna var färdiga i september 2024, en elev där utredningen var färdig i mars 2025 och en elev där utredningen avslutades den 2 juni 2025.

För en av eleverna som har anmälts under vårterminen 2025 uppger rektorn att utredningen blev klar i augusti 2025. Rektorn uppger att utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd samt att eleven får stöd i särskild undervisningsgrupp (SPED) sedan den 1 september 2025. Beslut om åtgärdsprogram har dock enligt rektorn vid tidpunkten för intervjun den 2 oktober 2025 inte fattats än. I huvudmannens redovisning anges att utredningen för den aktuella eleven var klar samt att beslut om åtgärdsprogram fattats i maj 2025.

Elever i särskild undervisningsgrupp

Huvudmannen har vid redovisning av vidtagna åtgärder inkommit med rektorsbeslut avseende 21 elever, som avser beslut om särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång och/eller enskild undervisning. Av dessa beslut avser 14 elever som läsåret 2024/25 gick i årskurs 9 (och som alltså inte längre går kvar på skolan) och sju av besluten avser elever som innevarande läsår går i årskurs 8 eller 9. För de sju elever som går kvar på skolenheten gäller rektorsbesluten stödinsatser under vårterminen/delar av vårterminen 2025, och inte stödinsatser under höstterminen 2025 eller framåt. Det finns alltså inte, bland de ingivna besluten om särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång något beslut som avser höstterminen 2025 eller framåt (trots att det, som anges nedan, finns elever som ges särskilt stöd i särskild

undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång vid Skolinspektionens besök höstterminen 2025).

Vid Skolinspektionens oanmälda besök i slutet av september 2025 genomfördes lektionsbesök i en av skolenhetens särskilda undervisningsgrupper, LIUN, som är gemensam för de två skolenheterna Altorpskolan AC och Altorpskolan BD (årskurserna 7 - 9). I LIUN går elever från de båda skolenheterna tillsammans i en undervisningsgrupp. Nio av eleverna i LIUN tillhör Altorpskolan AC. Eleverna har all eller större delen av sin undervisning i LIUN enligt dokumentation och uppgifter från rektorn.

Av de utredningar om särskilt stöd och åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att av de nio elever som under höstterminen 2025 får undervisning i LIUN har endast två elever aktuella åtgärdsprogram. För resterande sju elever saknas åtgärdsprogram. För fem av dessa sju elever saknas även en utredning av behovet av särskilt stöd. Rektorn säger att han för tre av dessa elever, som går i årskurs 7 innevarande läsår, har fattat beslut om särskild undervisningsgrupp (i LIUN) baserat på en överlämning från elevernas tidigare skola.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår vidare att fyra elever, som gick i årskurs 9 föregående läsår (och som alltså inte längre går på skolenheten), hade särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp i LIUN. För dessa fyra elever saknas utredningar om behovet av särskilt stöd.

På skolan finns ytterligare en särskild undervisningsgrupp, SPED, som även den är gemensam för de båda skolenheterna. I SPED får eleverna undervisning enskilt eller i mindre grupp. Lärare som arbetar i SPED berättar att eleverna får undervisning i framför allt svenska, engelska och matematik, och omfattningen kan vara från en lektion i veckan till all lektionstid i ämnet/ena. Stöd i SPED kan enligt lärare och rektorn ges som extra anpassning eller särskilt stöd om det ges över längre tid.

Lärarna berättar att 15 elever från Altorpskolan AC har stöd i SPED, varav tre på heltid. Av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av, som avser föregående och nuvarande läsår, framgår att några av eleverna som har stöd i SPED innevarande läsår (läsåret 2025/26), och som haft åtgärdsprogram under föregående läsår (läsåret 2024/25), inte har något aktuellt åtgärdsprogram. För fyra av dessa elever uppger representanter för elevhälsan att eleverna fortsatt har särskilt stöd i SPED men att aktuella åtgärdsprogram inte har upprättats än. Av elevernas tidigare åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att elevernas åtgärdsprogram skulle ha utvärderats i februari 2025. Alla fyra elever uppges ha en utredning om särskilt stöd. För tre av dessa elever uppger representanterna för elevhälsan att det finns särskilda rektorsbeslut avseende att eleverna ska gå i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen

har inkommit med dessa beslut som anger att eleverna ges stöd i särskild undervisningsgrupp. Besluten är fattade av rektorn i januari 2025 och avser vecka 3 – 8 år 2025 (dvs. 13 januari – 21 februari 2025). Rektorn bekräftar att de fyra eleverna ges särskilt stöd i den särskilda undervisningsgruppen SPED samt att aktuella åtgärdsprogram saknas. Lärare uppger att en annan elev ges all sin undervisningstid i SPED och av elevens schema framgår att hen enbart undervisas i ett fåtal ämnen. Både representanterna för elevhälsan och rektorn bekräftar att eleven har undervisning i SPED samt uppger att det finns en utredning från föregående läsår. Eleven har inget åtgärdsprogram.

Anpassad studiegång

Av åtgärdsprogram och rektorsbeslut framgår att 13 elever, förutom att de är placerade i särskild undervisningsgrupp, har anpassad studiegång. Många av eleverna undervisas inte i naturorienterande ämnen (No), det vill säga ämnena biologi, fysik och kemi, samt i ämnena teknik och idrott och hälsa. Det finns också flera elever som har anpassad studiegång som innebär att de inte längre undervisas i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Avseende ett par elever framgår inte vilka ämnen som anpassats bort utan enbart att eleverna har behov av kortare skoldagar för att orka med sin skolgång. Nio av de 13 eleverna gick i årskurs 9 läsåret 2024/25 och går alltså inte kvar på skolenheten. Avseende de fyra elever som går kvar på skolenheten innevarande läsår har samtliga en utredning om särskilt stöd, men två av eleverna har inget aktuellt åtgärdsprogram.

I intervjun med rektorn framkommer att beslut om anpassad studiegång utgår från en bedömning om vilka ämnen som eleven kan nå målen i, elevens motivation samt utifrån vilka ämnen eleven behöver för behörighet till gymnasiet. Rektorn säger vidare att avseende idrott och hälsa och No är det svårt att anpassa undervisningen och att hitta stöd som passar eleverna, därför anpassas dessa ofta bort.

Genomförda utvärderingar av åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av 19 åtgärdsprogram som även uppges innehålla en utvärdering av desamma. I sex utvärderingar anges endast att eleven är i fortsatt behov av särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång. För några andra elever framkommer enbart att eleven har varit mycket frånvarande eller gör ytterst små framsteg i kunskapsutvecklingen. För ytterligare några andra elever framgår att eleverna deltar aktivt och gör framsteg i sin kunskapsutveckling, men det framgår inte att flera av eleverna inte når betygsriterierna i aktuella ämnen vilket dock framgår av skolans

betygssammanställning. Inte i någon utvärdering framkommer några särskilda överväganden om och hur stödinsatserna fungerat och deras omfattning, huruvida undervisningen i särskild undervisningsgrupp eller den anpassade studiegången kan minskas till förmån för undervisning i elevens ordinarie undervisningsgrupp.

Rektorn säger att han anser att utvärderingarna som genomförts är undermåliga och inte håller den kvalitet som han önskar. Det framgår dock att rektorn trots detta fattar beslut om nya åtgärdsprogram med utvärderingarna som underlag.

Nya åtgärdsprogram efter utvärdering

Av huvudmannens redovisning framgår att utvärderingar av elevers åtgärdsprogram dokumenteras i elevernas upprättade åtgärdsprogram. I redovisningen anges även att rektorn efter genomförd utvärdering ska ha fattat beslut om att nya åtgärdsprogram ska upprättas för de elever som är i behov av särskilt stöd. Av sammanställning bifogad till huvudmannens redovisning framgår att utvärderingar genomförts i juni 2025 för 26 elever. Avseende 20 elever, samtliga i dåvarande årskurs 9, har rektorn enligt sammanställningen fattat beslut om att avsluta åtgärdsprogrammen. Avseende de sex återstående eleverna, som alla går kvar på skolan, har rektorn enligt sammanställningen beslutat att upprätta nytt åtgärdsprogram.

Skolinspektionen tog vid besöket på skolan del av elevernas åtgärdsprogram för innevarande och föregående läsår. Avseende de sex elever, som rektorn enligt sammanställningen ska ha beslutat om nya åtgärdsprogram för, visar genomgången att endast två av eleverna har aktuella åtgärdsprogram; för de övriga fyra eleverna har något åtgärdsprogram inte upprättats för innevarande läsår. Att de fyra eleverna saknar aktuella åtgärdsprogram bekräftas av både representanter för elevhälsan och rektorn. Eleverna har dock fortsatt särskilt stöd i form av placering i särskild undervisningsgrupp.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra

svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av åtgärdsprogrammet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av åtgärdsprogrammet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

I skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan sak den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Herrljunga kommun har vidtagit åtgärder för att se till att starta utredningar för de flesta av de 33 elever som anmälts till rektorn avseende behov av särskilt stöd **under perioden 7 mars 2024 - 10 juni 2024**. Enligt Skolinspektionens utredning har utredningar om behov av särskilt stöd färdigställts för 29 elever. Det framgår dock att det för tre elever inte har startats någon utredning om särskilt stöd, trots att anmälan om att en sådan utredning behövs alltså inkommit till rektorn.² Dessa

² Den återstående eleven tillhör en annan skolform, och omfattas därför inte av föreläggandet/beslutet.

elever gick i årskurs 9 läsåret 2024/25 och slutade alltså på skolan efter vårterminen 2025. Skolinspektionens föreläggande från den 13 februari 2025 får således anses ha följts när det gäller 29 elever. Vad avser de tre eleverna som gick i årskurs 9 och som inte har utretts har föreläggandet inte följts³. Det hade funnits tid för huvudmannen att utreda även dessa elever, vilket huvudmannen dock inte gjort.⁴

Herrljunga kommun skulle, enligt Skolinspektionens föreläggande i beslutet den 13 februari 2025, även se till att starta utredningar för de elever som anmälts till rektorn avseende behov av särskilt stöd **under perioden den 13 februari - 13 juni 2025**. Enligt huvudmannen anmäldes 15 elever under denna tidsperiod. Av Skolinspektionens utredning framgår att elva av dessa elever har utretts för särskilt stöd, att en utredning (under hösten 2025) har påbörjats för en av eleverna samt att en anmälan inte kvarstår för en elev. Skolinspektionens uppföljning visar dock att någon utredning om särskilt stöd inte har påbörjats för två av de 15 eleverna, trots att det alltså anmälts att eleverna ifråga kan vara i behov av särskilt stöd. Att en utredning inte startats för dessa två elever är en brist och detta innebär att föreläggandet från den 13 februari 2025 inte heller har följts i alla delar⁵. Skolinspektionen har begärt att få ta del av samtliga genomförda utredningar under aktuell tidsperiod, men har trots detta inte fått ta del av utredningar avseende eleverna som uppges har utretts. Att huvudmannen inte, trots uttrycklig begäran, kunnat presentera dessa utredningar är anmärkningsvärt.

Vidare framgår av Skolinspektionens utredning att det finns en lista om tolv elever som väntar på att utredas avseende behov av särskilt stöd. Tre av dessa tolv elever är elever som anmäldes för utredning mellan den 13 februari och den 13 juni 2025 och som ingår bland de elever som huvudmannen uppger har anmälts under denna tidsperiod (se föregående stycke). Övriga nio elever är inte med på den av huvudmannen ingivna sammanställningen över elever som anmälts under aktuell period 2025. Av Skolinspektionens utredning framgår att utredning om särskilt stöd har påbörjats för en av de nio eleverna men att det för övriga åtta elever inte hade påbörjats någon utredning i oktober 2025, när Skolinspektionen genomförde intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn. Trots att skolenheten identifierat att flera av eleverna behöver utredas för behov av särskilt stöd under senare delen av vårterminen 2025 hade alltså

³ Detta gäller alltså punkt 1 i föreläggandet inom område *Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram*.

⁴ Eftersom de aktuella tre eleverna inte längre går på skolan konstaterar Skolinspektionen att det inte längre föreligger en brist vad gäller elever som anmälts under aktuell tidsperiod.

⁵ Detta gäller alltså punkt 2 i föreläggandet inom område *Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram*.

någon sådan utredning inte påbörjats flera månader senare. Att en utredning av dessa elevers behov av särskilt stöd inte startats är en brist.

Utifrån ovanstående konstaterar Skolinspektionen att det fortfarande finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Det är fortfarande så att alla elever som anmälts eller identifierats vara i behov av särskilt stöd inte utreds för särskilt stöd, vilket inte är förenligt med författningarnas krav. Att elever som anmälts eller identifierats vara i behov av särskilt stöd inte utreds innebär en risk för allvarliga konsekvenser för de elever som drabbas eftersom de i värsta fall riskerar att ha blivit utan det stöd som de har rätt till och behov av.

Skolinspektionens utredning visar även att det fortsatt finns brister i flera andra avseenden i arbetet med särskilt stöd.

Enligt Skolinspektionens beslut den 13 februari 2025 skulle Herrljunga kommun se till att rektorn, för varje utredning om särskilt stöd som avslutades innan den 13 juni 2025, fattade beslut om att utarbeta ett åtgärdsprogram eller beslutade om att inte upprätta åtgärdsprogram. Av de 23 avslutade utredningar om särskilt stöd som Skolinspektionen fått ta del av⁶ (som samtliga avser elever som anmäldes under tidsperioden den 7 mars-10 juni 2024) så framgår att 14 elever är i behov av särskilt stöd och att nio elever inte är i behov av särskilt stöd. Av de 14 elever som är i behov av särskilt stöd har sex elever beslutade åtgärdsprogram och tre elever har slutat på skolenheten. De resterande fem eleverna har inte något beslutat åtgärdsprogram trots att deras utredningar avslutades mellan den 30 maj och den 2 juni 2025. Att beslut om åtgärdsprogram inte fattas efter att en utredning visat att eleven är i behov av särskilt stöd är en brist. För de nio elever som *inte* bedömts vara i behov av särskilt stöd har huvudmannen inkommit med beslut om att åtgärdsprogram inte ska upprättas för fem av eleverna. För resterande fyra elever har några beslut om att åtgärdsprogram inte ska upprättas inte presenterats, och det har inte heller framkommit något annat som talar för att sådana beslut fattats - Skolinspektionen gör därför bedömningen att det saknas sådana beslut för dessa fyra elever. De aktuella elevernas utredningar avslutades i september 2024 samt i mars och juni 2025, men några beslut om att åtgärdsprogram inte ska upprättas hade alltså inte fattats när Skolinspektionen genomförde sin uppföljning i september-oktober 2025. Även detta är en brist. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att föreläggandet från den 13 februari 2025 inte heller i denna del har följts i alla avseenden⁷. Om åtgärdsprogram inte upprättas efter att en utredning visat att eleven är i behov av särskilt stöd finns en uppenbar risk att eleven inte ges det

⁶ Som tidigare angetts har Skolinspektionen, trots uttrycklig begäran, inte fått ta del av utredningar om särskilt stöd genomförda efter anmälan under tidsperioden 13 februari 2025-13 juni 2025.

⁷ Detta gäller alltså punkt 3 i föreläggandet inom område *Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram*.

särskilda stöd som denne enligt skollagen har rätt till. Att beslut även fattas efter att en utredning visat att eleven *inte* är i behov av särskilt stöd är viktigt bland annat eftersom eleven och dennes vårdnadshavare annars fräntas möjligheten att överklaga beslutet.

Vid Skolinspektionens uppföljning framkommer även att det finns en elev på skolan vars behov av utredning för särskilt stöd anmälts under vårterminen 2025 och där utredningen blev klar i augusti 2025. Av intervju med rektorn framgår att utredningen visat att eleven är i behov av särskilt stöd samt att eleven, sedan den 1 september 2025, ges stöd i särskild undervisningsgrupp (SPED). Något beslut om åtgärdsprogram hade dock enligt rektorn vid tidpunkten för intervjun den 2 oktober inte fattats. Även detta är en brist. Att elever får särskilt stöd utan att det först fattats beslut om detta är formellt felaktigt och rättsosäkert för eleven och elevens vårdnadshavare.

Av Skolinspektionens utredning framgår att en mycket stor del av eleverna som ges särskilt stöd på skolenheten har ingripande åtgärder som placering i särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång. Många elever ges dessa ingripande stödåtgärder utan att en utredning om elevens behov av särskilt stöd har genomförts och/eller att åtgärdsprogram upprättats. Detta är inte förenligt med författningarnas krav. Skolinspektionen har även i tidigare beslut i detta ärende konstaterat brister avseende att elever ges stöd i särskild undervisningsgrupp utan utredning och/eller upprättat åtgärdsprogram.

Av de nio eleverna i den särskilda undervisningsgruppen LIUN så har endast två elever aktuella åtgärdsprogram. För resterande sju elever saknas åtgärdsprogram. För fem av dessa sju elever saknas även en utredning om särskilt stöd. För eleverna i LIUN finns det således brister både vad avser utredning av elevs behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Av Skolinspektionens utredning framgår även att brister förelegat över tid då elever som gick i årskurs 9 läsåret 2024/25 var placerade i den särskilda undervisningsgruppen LIUN utan att elevens behov av särskilt stöd utretts. När det gäller elever som undervisas i den särskilda undervisningsgruppen SPED har fem elever utredning av behov av särskilt stöd men samtliga elever saknar beslutade aktuella åtgärdsprogram. För två elever med anpassad studiegång saknas aktuella åtgärdsprogram. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång får inte fattas för en elev utan att det finns en utredning av en elevs behov av särskilt stöd och ett utarbetat åtgärdsprogram för eleven varav det framgår att förutsättningarna för placering i särskild undervisningsgrupp och/eller anpassad studiegång för eleven är uppfyllda. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är ingripande beslut för eleven och det är därför viktigt att besluten föregåtts av en ordentlig utredning som utgår från elevens individuella behov och att

åtgärdsprogram upprättats. Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att föreläggandet från den 13 februari 2025 inte har följts i alla delar ⁸.

Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn fortsatt inte ser till att nya beslut om åtgärdsprogram fattas efter en utvärdering, när fortsatt behov av särskilt stöd föreligger. Utredningen visar att för de sex elever vars åtgärdsprogram har utvärderats i juni 2025, och som går kvar på skolenheten, har endast två elever aktuella åtgärdsprogram. För resterande fyra elever har inte något nytt beslut om åtgärdsprogram fattats trots att det särskilda stödet, i form av placering i särskild undervisningsgrupp, kvarstår. I denna del bedömer Skolinspektionen därför att föreläggandet från den 13 februari 2025 inte har följts i alla delar.⁹

Skolinspektionen vill också påpeka att en utvärdering av åtgärderna i ett åtgärdsprogram är en systematisk analys och helhetsbedömning som den ansvariga personalen gör utifrån hur åtgärderna har fungerat. Vid en planerad tidpunkt gör skolan en utvärdering av åtgärdsprogrammet. Elev och vårdnadshavare bör ges möjlighet att delta. Utvärderingen syftar till att se över om de stödsatser som satts in har gett effekt. Att åtgärdsprogram utvärderas regelbundet är av särskild betydelse när det gäller ingripande stödåtgärder, såsom placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång, eftersom elevens skolgång annars riskerar att begränsas utan att skäl till detta föreligger.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det fortfarande föreligger flera omfattande brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd. Brister inom detta område förelåg redan i tidigare beslut (den 7 mars 2024 och uppföljningsbeslut den 13 februari 2025) och Skolinspektionen kan nu konstatera att bristerna fortsatt föreligger.

Arbetet med elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut den 7 mars 2024 bedömdes att det fanns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro, sätta in åtgärder för att frånvaron ska minska samt att anmäla till huvudmannen att en utredning av elevens frånvaro har inletts. Av Skolinspektionens utredning framgick att det rådde oklarheter kring ansvarsfördelningen vid en

⁸ Detta gäller alltså punkt 4 i föreläggandet inom område *Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram*.

⁹ Detta gäller alltså punkt 5 i föreläggandet inom området *Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram*.

frånvaroutredning och gällande vilka åtgärder som skulle vidtas efter en sådan utredning. Därtill anmälde inte rektorn frånvaron till huvudmannen när en utredning inleddes. Flera frånvaroutredningar hade dock genomförts. Skolinspektionen bedömde bristen som mindre allvarlig och tilldelade huvudmannen en anmärkning.

I Skolinspektionens uppföljningsbeslut från den 13 februari 2025 bedömdes att det fanns stora brister i arbetet med att utreda elevers frånvaro. Av utredningen framgick att det fanns många elever på skolenheten med hög frånvaro men att det endast genomförts två frånvaroutredningar. Därtill involverades heller inte elevens vårdnadshavare i frånvaroutredningarna. Mot denna bakgrund beslutade Skolinspektionen att förelägga Herrljunga kommun att vidta åtgärder när det gällde utredning av elevers frånvaro.

Nuvarande uppföljning

Huvudmannen har redovisat genomförda åtgärder genom en beskrivning av hur många frånvaroutredningar som har startats, en bilaga med de aktuella eleverna som även anger när en utredning startats samt kopior på de anmälningar som rektorn skickat till huvudmannen avseende att en frånvaroutredning har startat. Av huvudmannens redovisning framkommer att 15 frånvaroutredningar har påbörjats för elever med upprepad eller längre frånvaro under läsåret 2024/25. Avseende sex av dessa elever uppges frånvaroutredningar ha påbörjats i oktober – december 2024. Av rektors anmälningar till huvudmannen framgår att dessa sex elever vid tidpunkten hade frånvaro mellan 35 och 83 procent. Av betygssammanställning från vårterminen 2025 framgår att tre av dessa elever avslutade årskurs 9 läsåret 2024/25 utan godkänt betyg i något ämne. I huvudmannens redovisning anges även att rektorn beslutat om att starta ytterligare elva frånvaroutredningar i samband med uppföljning efter att läsåret 2024/25 avslutats. Dessa frånvaroutredningar anges ha påbörjats i juni 2025.

Enligt huvudmannens redovisning har alltså rektorn sammanlagt identifierat 26 elever med upprepad eller längre frånvaro. Flera av dessa 26 elever har mycket hög frånvaro, vilket framgår av rektorns anmälningar till huvudmannen. Tio av eleverna har över 50 procents frånvaro; sju elever har över 70 procents frånvaro och fyra elever över 80 procents frånvaro.

Skolinspektionen bad vid det oanmälda besöket på skolan, samt därefter upprepade gånger i begäran om kompletteringar, att få ta del av de frånvaroutredningar som färdigställts. Inga frånvaroutredningar har inkommit.

Rektorn och representanter för elevhälsan uppger vid intervju med Skolinspektionen att endast ett fåtal frånvaroutredningar har genomförts samt att några utredningar pågår. Enligt representanter för elevhälsan och rektorn är ingen, eller möjligen en, frånvaroutredning avseende eleverna som anmälts till huvudmannen i juni 2025 färdiga vid tidpunkten för intervjun med Skolinspektionen i oktober 2025. Rektorn uppger att arbetet med frånvaroutredningar behöver utvecklas samt att anledningen till att utredningar av elevers frånvaro inte är färdigställda är att rutinerna för arbetet är oklara och att personalen inte vet vad de förväntas göra. Att arbetet är otydligt bekräftas i intervju med representanter för elevhälsan som inte förstår vad som avses med åtgärder som syftar till att öka elevernas närvaro.

Gällande exempel på åtgärder som vidtagits för att öka elevernas närvaro uppger rektorn och representanter för elevhälsan ändå att elever ges undervisning i särskild undervisningsgrupp eller har fått anpassad studiegång samt att personal möter upp en elev utanför skolan. Avseende en elev, som hade 89 procents frånvaro föregående läsår, uppger elevhälsans representanter att en frånvaroutredning har genomförts. På frågan om vilka åtgärder som vidtagits efter utredningen svarar representanterna att de inte är klara med dessa än. Den aktuella eleven hade vid tidpunkten för Skolinspektionens första uppföljningsbesök, i oktober 2024, 83 procents frånvaro och en frånvaroutredning hade då inte påbörjats. Sammanfattningsvis så hade denna elev mycket hög frånvaro redan under höstterminen 2024 men då hade ingen frånvaroutredning påbörjats, en frånvaroutredning uppges sedan ha genomförts men i oktober 2025 har inga åtgärder för att förbättra elevens närvaro vidtagits.

Skolinspektionen har, som tidigare nämnts, vid upprepade tillfällen begärt att få ta del av de frånvaroutredningar som har genomförts, utan att dessa inkommit. Tillfrågad om varför några frånvaroutredningar inte getts in uppger rektorn att frånvaroutredningarna inte är klara, vilket innebär att det saknas dokumentation. I samband med kommunikering av tjänsteanteckningen efter Skolinspektionens oanmälda besök och genomförda intervjuer inkommer huvudmannen med mycket korta anteckningar från lärares samtal med tre elever. I anteckningarna framgår exempelvis om eleven har kompisar i skolan, elevens motivation och trivsel. I huvudmannens yttrande över tjänsteanteckningen framgår också att rektorn inte anser att dessa tre elevers frånvaro är färdigutredd samt att anledningen till det är att rutinerna brustit.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anges i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till frånvaron skyndsamt utreds om det inte är

obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Det är av största vikt att resultatet av en utredning av upprepade eller längre frånvaro ska utmynna i sådana åtgärder som behövs för att komma till rätta med elevens frånvaro. Tidiga åtgärder är ofta avgörande för att eleven ska återgå till skolan och fullgöra sin utbildning. Utredningen framhåller att det ofta kan räcka med åtgärder i form av enkla lösningar, hjälpmedel och anpassningar av skolmiljön och undervisningssituationen samt att skolpersonalen har generell kunskap om de faktorer som bidrar till frånvaro för att underlätta för eleven att vara i skolan. I vissa fall kan dock mer omfattande åtgärder bli aktuella som innebär att samverka med externa parter om elevens situation blir nödvändig, t.ex. barn- och ungdomspsykiatri (BUP) eller socialtjänsten (Prop. 2017/18:182, s. 60).

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att

1. all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och
2. personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns omfattande brister i arbetet med att utreda och åtgärda elevers upprepade eller längre frånvaro. I denna del bedömer Skolinspektionen att föreläggandet från den 13 februari 2025 delvis följts eftersom frånvaroutredningar för ett fåtal elever påbörjats. Det framgår dock, av Skolinspektionens utredning, att frånvaroutredningar inte startats för alla elever som identifierats ha upprepade eller längre frånvaro, och där frånvaron anmälts till huvudmannen. I den delen har alltså inte föreläggandet följts och det föreligger fortsatt en brist ¹⁰.

Även i de fall när en utredning av elevens frånvaro faktiskt påbörjats finns det brister i skolans arbete. I många fall har frånvaroutredningar, trots att lång tid förflutit, inte färdigställts och åtgärder för att komma tillrätta med elevens frånvaro inte genomförts. Av Skolinspektionens utredning framgår att, trots att ett stort antal elever fortsatt har hög frånvaro, har få

¹⁰ Detta gäller alltså punkt 6 i föreläggandet inom området *Frånvaro*.

frånvaroutredningar färdigställt och åtgärder för att öka elevernas närvaro saknas. Det finns enbart enstaka exempel på åtgärder som har vidtagits efter en frånvaroutredning. Det finns till exempel en elev vars frånvaro uppmärksammats redan vid Skolinspektionens besök i oktober 2024 men för vilka rektorn inte har vidtagit några åtgärder i syfte att öka närvaron, trots att frånvaron var över 80 procent. Vidare finns elever med omfattande frånvaro som läsåret 2024/25 lämnat årskurs 9 utan godkänt betyg i något ämne där det anges att en utredning påbörjats men där huvudmannen inte har kunnat presentera någon sådan utredning. De tre frånvaroutredningar som huvudmannen har inkommit med till Skolinspektionen består av mycket kortfattade anteckningar från lärare; rektorn har uppgett att denne inte anser att de aktuella elevernas frånvaro är färdigutredd. Skolinspektionen bedömer därför att inga av dessa frånvaroutredningar har färdigställts. Att elevers frånvaro inte skyndsamt utreds och att det inte, utifrån utredningen beslutas om relevanta åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro, är en brist.

Rektorn har ett uttryckligt ansvar enligt skollagen i arbetet med frånvaro. Det är rektorn som ska se till att frånvaroutredningar startas för elever med upprepade eller längre frånvaro. Rektorn ska se till att frånvaron skyndsamt utreds. Av utredningen framgår att rutinerna för arbetet med elevers frånvaro är oklara och att personalen är osäkra på vad de förväntas göra. Att eleverna närvarar i skolan är en grundförutsättning för att de ska få tillgång till den utbildning de har rätt till och kunna tillgodogöra sig målen med utbildningen. Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och att vidta adekvata åtgärder utifrån dessa orsaker är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Skolinspektionen har även tidigare bedömt att verksamheten vid Altorpskolan AC inte lever upp till författningarnas krav gällande arbetet med frånvaro. Skolinspektionen kan konstatera att bristerna inte har åtgärdats och att nya brister nu uppkommit i skolans arbete inom detta område.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

I Skolinspektionens beslut den 7 mars 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med att åtgärda kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgick att skolans utredningar inte

resulterade i att adekvata åtgärder sattes in för att förhindra framtida kränkningar.

I Skolinspektionens beslut den 13 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att det fortfarande fanns brister i skolans arbete med att utreda och åtgärda kränkande behandling. Av Skolinspektionens utredning framgick att de händelser om kränkande behandling som personal anmälde till rektorn och vidare till huvudmannen inte utreddes samt att åtgärder inte vidtogs för att förhindra framtida kränkningar.

Nuvarande uppföljning

Av huvudmannens redovisning framgår att 27 anmälningar om kränkande behandling har inkommit till huvudmannen under läsåret 2024/25.

Huvudmannen anger i redovisningen att en ökning i antalet inkomna ärenden har skett vilket gör att huvudmannen bedömer att rutinefterlevnaden är god. Huvudmannen har även inkommit med ett utdrag från det digitala system som används för utredning av kränkningsärenden. Av utdraget framgår att det finns ärenden gällande sammanlagt sju anmälningar, som avser sex händelser.

Skolinspektionen har vid det oanmälda besöket begärt att få ta del av samtliga utredningar om kränkande behandling som har genomförts. Ingen personal på skolenheten har kunnat tillhandahålla dessa vid besöket. Skolinspektionen har därefter begärt att huvudmannen ska inkomma med samtliga utredningar om kränkande behandling. Huvudmannen har senare inkommit med dokumentation avseende sju ärenden/anmälningar, som avser sex händelser (samma ärenden som finns med i ovannämnda utdrag ur det digitala systemet).

En av de anmälda händelserna avser fysiskt våld där en elev upprepat fått knytnävsslag mot huvudet. Av ärendet framgår att en lärare anmält ärendet till huvudmannen den 8 april 2025 samt att rektorn efter 15 dagar delegerat till lärare att genomföra en utredning av händelsen. I dokumentationen anges att lärare pratat med eleverna och att eleverna anser att ärendet är utrett och klart. Det anges därefter att eleven inte har utsatts för kränkande behandling.

Tre anmälningar handlar om elever som sagt elaka saker, spottat och nypt en annan elev i rumpan samt kastat en stol från en övervåning när elever befunnit sig nedanför. Av ärendena som startats med anledning av anmälningarna framgår inte att någon utredning av händelserna har skett. I ett av dessa tre ärenden framgår att rektorn två månader efter händelsen antecknat (under rubriken "utredning") att en av eleverna utretts för särskilt stöd och ska placeras i särskild undervisningsgrupp samt "samtal med inblandade elever, samt vårdnadshavare". I två av de tre ärendena

framgår att rektorn den 29 september 2025, efter Skolinspektionens oanmällda besök, har skrivit kompletteringar i ärendena, till exempel att elever ska utredas för särskilt stöd. Händelserna inträffade i mars och april 2025. Av dokumentationen i de två återstående anmällda ärendena framgår att personal efter händelserna haft samtal med inblandade elever och med vårdnadshavare samt att en uppföljning har genomförts. I uppföljningar har konstaterats att kränkningarna i båda ärendena har upphört. Ärendena har godkänts av rektorn och huvudman och avslutats.

Skolinspektionen har i intervju ställt frågor till rektorn om fyra av de sex händelserna som huvudmannen har inkommit med dokumentation gällande. Ärendena gällande dessa fyra händelser är enligt dokumentationen inte avslutade. Rektorn uppger i intervju att ingen av dessa händelser är utredda samt att inga åtgärder har vidtagits. Han säger också att han inte delar lärares bedömning att eleven som fått knytnävslag mot huvudet inte har utsatts för kränkande behandling. Rektorn säger vidare att han inte regelbundet följer upp de ärenden som inkommit samt att om Skolinspektionen inte hade begärt att få ta del av ärendena hade han inte uppmärksammat att ärendena inte hade utretts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Det är viktigt att ett barn eller en elev tas på allvar, när han eller hon påtalar att det förekommer trakasserier eller annan kränkande behandling i någon form. Skyldigheten att utreda gäller så fort det kommit till skolans kännedom att det förekommit kränkningar eller att något barn eller någon elev känner sig kränkt. I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. I sådana fall kan den aktuella verksamheten anses ha fullgjort sin skyldighet att utreda. En sådan enkel utredning kan dock bara anses tillräcklig om det framgår att händelsen varit bagatellartad. I andra mer komplicerade fall av kränkningar kan utredningsskyldigheten bli mer långtgående och omfatta fler barn eller elever samt personal. Lagen innebär sålunda en i vissa fall långtgående skyldighet för t.ex. en skola att utreda påtalade händelser (prop. 2005/06:38, s. 141).

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att

1. all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och

2. personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i arbetet med att utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. I denna del bedömer Skolinspektionen att föreläggandet från den 13 februari 2025 inte följts, eftersom det framkommer att det fortfarande är så att alla anmälningar om kränkande behandling inte utreds.¹¹

Av Skolinspektionens utredning framgår att huvudmannen tagit emot 27 anmälningar om kränkande behandling från skolenheten under läsåret 2024/25. Skolinspektionen har begärt att få ta del av samtliga utredningar som dessa anmälningar resulterat i. Huvudmannen har inkommit med dokumentation avseende sju anmälningar om sex händelser som avser kränkande behandling. Av dessa har endast två utretts, vilket rektor vidgår, och åtgärder vidtagits för att den kränkande behandlingen inte ska återupprepas. Ingen av de övriga händelser som Skolinspektionen har tagit del av har utretts och inga åtgärder har vidtagits i något av fallen för att den kränkande behandlingen inte ska återupprepas. Av Skolinspektionens utredning framgår vidare att huvudmannen och rektorn inte säkerställer att de utredningar som ska genomföras av lärare faktiskt genomförs och att åtgärder vidtas.

Skolinspektionen har även tidigare bedömt att verksamheten vid Altorpskolan AC inte lever upp till författningarnas krav gällande arbetet med att utreda och åtgärda kränkande behandling. Skolinspektionen kan konstatera att bristerna inte åtgärdats och att arbetet inom området fortfarande inte uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

¹¹ Detta gäller alltså punkt 7 i föreläggandet inom området *Kränkande behandling*.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom Herrljunga kommuns verksamhet vid Altorpskolan AC inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Herrljunga kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att de brister som påtalas i detta beslut allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Skolinspektionen gör en samlad bedömning av de olika bristerna och beaktar härvid följande. Det finns omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd. Bland annat utreds i många fall inte elevers behov av särskilt stöd, trots att det framkommit att eleverna är i behov av en sådan utredning, och det fattas inte alltid beslut om åtgärdsprogram, eller om att inte upprätta åtgärdsprogram, efter att en utredning om särskilt stöd slutförts. Vidare placeras elever i särskild undervisningsgrupp och/eller har anpassad studiegång trots att åtgärdsprogram och beslut saknas och i flera fall utan att elevens behov av särskilt stöd först utretts. Det finns även omfattande brister i skolans arbete med att utreda elevers upprepade eller längre frånvaro och att vidta åtgärder för att komma till rätta med den samt i arbetet med att utreda kränkande behandling och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det finns alltså brister i flera grundläggande delar av skolans verksamhet. Bristerna är var för sig av allvarlig karaktär eftersom de innebär att skolenheten brister i förhållande till krav i författningarna som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Att elevers behov av särskilt stöd inte utreds påverkar i närtid, men även i förlängningen, elevernas möjligheter att nå de betygskriterier som minst ska uppnås eftersom det kan innebära att eleven inte får det stöd den har rätt till. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är ingripande beslut för eleven och det är därför viktigt att besluten föregåtts av en ordentlig utredning som utgår från elevens individuella behov. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är det också viktigt att beslut fattas innan särskilt stöd sätts in – vårdnadshavare och elever fråntas annars sin rätt att överklaga. Ett fungerande frånvaroarbete är grundläggande för en ökad närvaro i skolan vilket i sin tur också är en förutsättning för elever att nå de betygskriterier som minst ska uppnås och goda studieresultat i övrigt. Att elevers frånvaro inte uppmärksammas och åtgärdas i ett tidigt skede innebär en stor risk att frånvaron blir långvarig och svår att bryta. Skolans arbete för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö fri från kränkande behandling är också en grundläggande förutsättning för elevernas vilja och motivation att gå till skolan, liksom att ha möjlighet att utvecklas så långt

som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen har även i sina tidigare beslut i detta ärende, den 7 mars 2024 och den 13 februari 2025, konstaterat brister inom nämnda områden och brister inom dessa centrala områden av verksamheten har nu funnits under en längre tid. Bristerna framstår som särskilt allvarliga sett mot bakgrund av de senaste två läsårens låga kunskapsresultat i årskurs 9 då 46 procent (läsåret 2024/25) respektive 53,5 procent (läsåret 2023/24) av eleverna inte uppfyllde betygskriterierna i alla ämnen.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att de omfattande och långvariga bristerna i arbetet med centrala delar av utbildningen allvarligt försvårar elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1,5 miljoner kronor.

X Sofie Lindén

Beslutsfattare

Signerat av: Sofie Lindén

X Madeleine Olofsson

Föredragande

Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Elisabeth Fogelberg och regionjurist Johan Kylenfelt medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.